

מאמרי הזוה"ק

פרשת ויקרא

ח"ג ויקרא דף ג' ע"ב

וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד

לְאָמֹר. (ויקרא א) רַבִּי חֲזִיָּא פְתַח וְאָמַר לַפְרַשׁ מַה

שכתוב, (שיר השירים ה) בָּאתִי לְגַנִּי אֶחְתִּי כִּלְהָ אָרִיתִי מוֹרֵי עֵם

בְּשָׂמִי אֶכְבְּלֶתִי יַעֲרֵי עֵם דְּבָשִׁי שְׁתִּיתִי יַיִנִי עִם חֶלְבִי וְגו' אכלו

רעים שתו ושכרו דודים, הַאִי קָרָא לְאוֹ רִישִׁיָּה סִיפִיָּה, וְלֹאֹ סִיפִיָּה

רִישִׁיָּה זֶה הַפְּסוּק אֵין ראשו כסופו ולא סופו כראשו, בְּתִיב אֶכְבְּלֶתִי יַעֲרֵי עֵם

דְּבָשִׁי שְׁתִּיתִי יַיִנִי עִם חֶלְבִי הֲרִי כְתוּב אֶכְלֵתִי אֶת יַעֲרַת הַדְּבֶשׁ בְּסַעוּדָה

ושתיתי יין שהוא טוב מחלב כלומר אכלתי כל סעודתי, לְבָתֵּר, אֶכְלוּ רַעִים

ולאחר שגמר לאכול, כְּתוּב בְּסוֹף הַפְּסוּק שְׂמֻזְמִין אוֹתָם לֹאכֹל. מֵאֵן דְּמִזְמִין

לְאַחֲרָא, בְּדִ מְזוּנָא מְתַתְּקֵן קַמִּיהָ וקשה הרי מי שזמזין אדם לאכול עמו

בסעודה, הוא מזמינו כאשר המזון כולו עומד ומתוקן לפניו ומוכן לאכילה ועדיין הוא לא

אכל ורוצה שחברו יאכל עמו. בְּתֵר דְּאִיתָּהוּ אֶבֶל, הֵיאֵךְ יִזְמִין לְאַחֲרָא

אבל, אחרי שאכל וגמר סעודתו איך יזמין לאיש אחר לאכול.

אֵלֶּא וּכְאִין אַנּוּן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא לְדַכָּאָה לְהוֹן
אלא אשריהם ישראל שהקב"ה רצה לטהר אותם מעוונותיהם על ידי

הקרבת הקרבנות, **וְאִתְרַעֵי בְּהוֹן מְכַל שְׂאָר עַמִּין עוֹבְרֵי עֲבוּדָה וְרָהּ**
ורצה ובחר בהם מכל שאר אומות העולם שעובדים ע"ז, **וּמְדַאֲתַרְעֵי בְּהוֹן בְּעָא לְסִלְקָא לְהוֹן מְכַל מְקַטְרְגֵי עֲלֵמָא**
ומכיון שרצה ובחר בהם, רצה

להעלותם ולהרחיקם מכל המקטרגים שבעולם ומכוחות החיצונים והטומאה, כדי שלא יתאחזו בקדושתם ועבודתם, כי עם ישראל ע"י עבודת הקרבנות מעלים ניצוצות הקדושה מקליפת נוגה ומעלים מ"ן ומורידים מוחין ושפע לעולם ויש פחד שלא יינקו מהם החיצונים.

תָּא חוּי, (ס"א בְּתַר דְּאִתְעַבַּד מִשְׁכָּנָא) בְּיוֹמָא דְּאִתְקַם מִשְׁכָּנָא לְתַתָּא
בא וראה ביום שהוקם המשכן למטה ע"י משה רבנו, **בְּהִתְהוּא יוֹמָא אִתְתַּקַּם**
מִשְׁכָּנָא אַחְרָא לְעֵילָא עֲמִיָּה, דְּבִתְיָב, (שמות מ) הוּקַם הַמִּשְׁכָּן
סְתָם באותו יום הוקם משכן אחר למעלה עמו, שהוא סוד פּרְצוּף הַנוּק' שנתקנה ונשלמה

עתה מפגם חטא העגל, כמ"ש הוקם המשכן סתם הלשון ולא פירש איזה משכן, וא"כ הכוונה גם למשכן העליון וגם לתחתון, **וְהִתְהוּא יוֹמָא חֲדוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוָה**
ויום הקמת המשכן היה שמחתו של הקב"ה.

בְּיוֹן דְּאִתְקַם מִשְׁכָּנָא מַה בְּתִיב כיון שהוקם המשכן מה כתוב, (שמות מ) **וְלֹא יָכוֹל מֹשֶׁה לָּבֵא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד** כי שכן עליו הענן.

כִּד חָמָא קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּה, אָמַר כאשר ראה הקב"ה כך שמשה לא יכול לבא לאוהל מועד, אמר הקב"ה: **וַיֵּמָר עַל יַדָּא דְּמֹשֶׁה אִתְקַם,**

וַאִיהוּ לְבָרַ וְהָרִי ע"י מֹשֶׁה הוּקַם הַמִּשְׁכָּן וְהוּא עוֹמֵד בַּחוּץ, מִיָּד, וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו. אָמַר לִיְהוָה, מֹשֶׁה, חֲנוּכָּא דְבֵיתָא פְּמַאי הָוָה, בְּסַעֲוֵדָתָא [א] אָמַר לוֹ הַקב"ה לְמֹשֶׁה רַבְנֵנוּ, חִינוּךְ בֵּית בַּמָּה מַחֲנֵכִים אוֹתוֹ, הָרִי בְּסַעֲוֵדָה וּדְבָרֵי תוֹרָה, אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קִרְבֵּן לַיהוָה. הָדָא הוּא דְכַתִּיב בָּאֲתִי לְגַנְי אַחֲתִי כְּלָה וְגו'. (ס"א וְהָא אוּקְמוּהָ הָאֵי קָרָא, אָבֵל בָּאֲתִי) לִכְן צִוִּיתִי, אָדָם כִּי יִקְרִיב וְכו', כִּי ע"י הַקִּרְבֵּן מֵיַחֲדִים הַמְדוּת הָעֵלְיוֹנוֹת וּמַעֲלִים מִן וַיִּוֹרֵד שִׁפְעָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְזֶה שֶׁאָמַר בְּאֲתִי לְגַנְי וְכו' שֶׁכָּבַר בְּאִרוּהוּ הַחֲבָרִים שֶׁחֹזֵר עַל הַקִּרְבַּת הַקִּרְבָּנוֹת.

אָבֵל בָּאֲתִי לְגַנְי, דָּא גַּן עֵדֶן דְּלְעִילָא אַבֵּל נִפְרַשׁ מִשׁ"כ בְּאֲתִי לְגַנְי, גַּנְי-גַּנְי שֶׁם ס"ג שְׁבַאמָא עֵלְאָה, שְׁהוּא ג"ע הָעֵלְיוֹן שְׁבִיטוֹד לָאָה, כְּלוֹמַר בְּאֲתִי לִיְחִוּד אֲצֵל לָאָה. אַחֲתִי כְּלָה, דָּא פְּנִסְתַּיִשְׂרָאֵל אַחֲתִי כְּלָה, הִיא כְּנִסְתַּיִשְׂרָאֵל-רַחֵל, כְּלוֹמַר שְׁבַא לִיְחִוּד גַּם אֲצֵל רַחֵל, דְּכַתְּהוּא יוֹמָא אוֹדְוֹנוֹ וְוֹגִין בְּכְלָא, אוֹדְוֹנוֹ וְוֹגִין בְּתַהוּא גַּן עֵדֶן, בְּגִין דְּאֲתַפְּרְכוּ כְּלָהוּ מִשְׁקֵיוֹ דְּנַחֲלָא כִּי בְיוֹם הַהוּא שֶׁל הַקֶּמֶת הַמִּשְׁכָּן נַעֲשׂוּ יַחֲוּדִים בְּכוֹלָם, בְּלָאָה וּבְרַחֵל נַעֲשֶׂה יַחֲוּד בְּגַן עֵדֶן שְׁהוּא סוּד יִסוּד דְּלָאָה, כִּי נִתְבָּרְכוּ כּוֹלָם מִהַשְׁקָאָת הַנַּחֵל הָעֵלְיוֹן שְׁהוּא יִסוּד דְּאִמָּא הַנְּקָרָא נַחֵל כְּמִבּוּאָר בְּדְרוּשֵׁי חֲנוּכָּה, וְאֲתַקְּשְׁרוּ כָּל חַד בְּחֲבָרֵיהָ

עִזּוּנִים וְהֶאֱרִיחַ

א. מִכָּאֵן לּוֹמְדִים כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה חִינוּךְ הַבֵּית שְׁפַע וְקִדוּשָׁה לְעוֹלָם וּבִפְרָט לְאוֹתוֹ בֵּית. לִקְב"ה וְעִי"ז מְבַרְרִים נִיצוּצֵי הַקְּדוּשָׁה וּמִמְשִׁיכִים

ועוד שנתקשרו כל אחד מהו"ק דז"א בחברו, **הָרָא הוּא דְבִתִּיב** זהו שכתוב **אָרִיתִי מוֹרֵי עִם בְּשָׂמִי** ליקטתי המור עם שאר מיני בשמים שנתקשרו ונתחברו חסד עם נצח **אֶכְלֵתִי יַעֲרִי** (שיר השירים ה) (דף ד' ע"א) **עִם דְּבִשִׁי** אכלתי יערת הדבש, עם דבש הגדל בקנים שנקשר ונתחברה הגבורה עם ההוד **שְׁתִּיתִי יַיִנִי עִם חֶלְבִי** קיבלתי את נסכי היין שנמתקו מן החלב, שנתקשרו ונתחברו התפארת עם היסוד **כִּלְהוֹן אֶת־שִׁקְיִן וְאֶת־רוּי מִמְּבוּעָא דְנַחְלָא** כולם-כל הו"ק, קבלו שפע רב ושבעו ממקור הנחל העליון, שהוא יסוד דאמא.

אֶכְלוּ רַעִים הם הכהנים שאוכלים חלקם בקרבנות **שְׁתוּ וְשָׂכְרוּ דוֹדִים** אלה ישראל שחולקים מהשלמים שהקריבו בחנוכת המזבחה, **כָּל אֲנֹוֹן דְּלִתְתָא וְכִלְהוּ עֲנַפִּין** (נ"א עֲלָמִין) כל אותם המלאכים ואותם בני אדם שלמטה וכל עולמות ב"ע, **כִּלְהוּ אֶת־תְּבָרְכוּ וְאֶת־זִנּוּ** כולם התברכו וניזונו ע"י הו"ק דז"א, **כִּד אֱלִין אֶת־תְּבָרְכוּ לְעִילָא** כאשר הו"ק דז"א גם הם התברכו מקודם מלמעלה. **וּבְמָה מִתְבָּרְכָאן וּמִתְבָּסְמָאן כִּלְהוּ, כְּרִיחָא דְקָרְבָנָא** ובמה מתברכים ומתבשמים כל העולמות והמלאכים ובני אדם למטה, ע"י עליית ריח הקרבן בסוד מ"ן, ואז יורד השפע. ובוה מתרץ הקושיה דלעיל, כי מוכרח להיות שבתחילה אכלתי יערי עם דבשי וכו' שכל הו"ק דז"א מקבלים השפע מיסוד דאמא, ואח"כ משפיעים את השפע לעולמות ב"ע הנקראים רעים ודודים.

ח"א דף ק' ע"א מדרש הנעלם

כִּד אַתָּא רַב דִּימֵי אָמַר כאשר בא רב דימי אמר שאפשר לרמוז פסוקים הללו
לֹא מִצְאָה הַנְּשָׁמָה תּוֹעֵלָת לַגּוֹף ר"ל לא מצאה הנשמה תועלת לכפרת
 עונות הגוף, **אַלְמִילָא מַה שְּׁרָמּוּ בְּכַאן רָמּוּ הַקְּרַבְנּוֹת**. אם לא שנרמוזו
 כאן באלה הפסוקים עניני הקרבנות, ר"ל שע"י הקרבנות נתכפרו כל עונותיה, ולפי זה מש"כ
 יוקח נא מעט מים רומז על ניסוך המים, ומש"כ ורחצו רגליכם רומז שהמים יורדים לשיתין
 שברגלי המזבח, ואקחה פת-רומז על המנחות, לחם-רומז על הקרבנות כמ"ש את קרבני לחמי
 וגו', חמאה וחלב רומזים על זריקת הדמים, כי דם נעבר ונעשה חלב, **בְּטָלוּ הַקְּרַבְנּוֹת**
לֹא בְּטָלָה הַתּוֹרָה, ואמר, הגם שבחרבן בית המקדש בטלו הקרבנות, אבל התורה
 לא בטלה, **הֵאֵי דְלֹא אַעְסַק בְּקְרַבְנּוֹת לִיעֶסַק בַּתּוֹרָה וַיִּתְּהֵי לִיה**
יְתִיר לכן זה שלא יכול לעסוק בקרבנות, יעסוק בתורה ויועיל לו יותר מן הקרבנות,
דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בְּשִׁפְרֵשׁ הַקְּרוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא הַקְּרַבְנּוֹת למשה
 רבנו **אָמַר מֹשֶׁה** לפניו **רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם תִּינַח בְּזִמְנֵי שִׁיְהִיו יִשְׂרָאֵל**
עַל אֲדָמָתָם ויוכלו להקריב קרבנות, אבל **כִּיּוֹן שִׁיְגָלוּ מֵעַל אֲדָמָתָם מַה**
יַעֲשׂוּ במה יתכפרו, **אָמַר לוֹ הַקִּבֵּה מֹשֶׁה, יַעֲסִקוּ בַּתּוֹרָה וְאֲנִי מוֹחֵל**
לָהֶם בְּשִׁבִילָה יוֹתֵר מִכָּל הַקְּרַבְנּוֹת שְׂבַע עוֹלָם שְׁנַאמַר (ויקרא ז)
זֹאת הַתּוֹרָה לָעוֹלָה לְמִנְחָה וְגו'. בלומר זאת התורה בשביל
עוֹלָה בְּשִׁבִיל מִנְחָה בְּשִׁבִיל חֲטָאת בְּשִׁבִיל אֲשֶׁם ע"י עסק התורה
 תהיה להם כפרה על עונותם, שנאמר זאת התורה לעולה למנחה וגו', כלומר זאת התורה אם

ילמדו תורה יועיל לכפרת עון בשביל עולה בשביל מנחה בשביל חטאת ובשביל אשם, פי' כאילו הקריב קרבן הראוי לו. וי"מ אם יש לימוד תורה לעולה לחטאת כלומר, שלא צריך לא עולה ולא חטאת כי ערך התורה עולה על הכל.

אָמַר רַבִּי כְרוֹסְפָדַי, הָאֵי מֵאֵן דְּמִדְּכַר בְּפוּמִיָּה בְּבִתֵּי בְּנֵי־וֹת וּבְבִתֵּי מִדְרָשׁוֹת עֲנִינָא דְקַרְבְּנֵיָא וְתַקְרוּבְתָּא וַיְכִוּוֹן בְּהוּ

אמר רבי כרוספדאי מי שמזכיר בפיו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות עניני הקרבנות ועניני המנחות, ויכוין בהם, ברית פרויתה הוא, דאנון מלאכייה דמדרין חוביה לאבאשא ליה נכרתה ברית על זה, שאותם המלאכים הממונים להזכיר עונות האדם להרע לו דלא יכלין למעבד ליה אלמלא טיבו שלא יכולים לעשות לו רע, רק טוב.

וּמֵאֵן יוֹבַח, הָאֵי פְּרִשְׁתָּא יוֹבַח וּמִי מוֹכִיחַ עַל זֶה, זֹאת הַפְּרִשָּׁה תוֹכִיחַ, דְּכִוּוֹן דְּאָמַר וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְצִים עָלָיו היינו ג'

מלאכים הממונים להזכיר עונות האדם, מהו עליו מה הפירוש עליו, הלא לא עמדו עליו אלא אצלו, לעיין בדיניה אלא עליו פי' לעיין בדינו, כיון (דף ק ע"ב) דחמא נשמתא דצדיקא כן כיון שרואה נשמת הצדיק כן, מה בתיב מה כתוב וימהר אברהם שרומז על הנשמה האהלה וגו'. ומפרש מהו האהלה, היינו בית המדרש. ומש"כ אל שרה פי' אל הגוף הנקרא שרה, ור"ל שהנשמה מעוררת את הגוף, ומהו אומר הנשמה אל הגוף מהרי שלש סאים, פירוש הוא ענין תקרבנות, ונשמתא מתכוונת בהו ענין הקרבנות והמנחות, שצריך לעסוק

בהם, והנשמה מכוונת בהם כאילו הקריבתם בבית המקדש, **הָרָא הוּא דְּכַתִּיב** זהו שכתוב **וְאֵל הַבֶּקֶר רֵץ אֲבָרְהָם** פי' לעסוק בענין הקרבנות. **וְכַדִּין נְיִיחָא לְהוּ וְלֹא יבְלִין לְאַבְרָאָשָׁא לִיָּהּ** ואז נח להם למלאכים ומסתלקים מעליו, ולא יכולים להרע לו.

רְבִי פְּנִיחָם פְּתַח קָרָא לפרש שהזכרת הקרבנות מכפרת על עוונות האדם ומצלת אותו מן העונשים כעין הזכרת הקטורת **דְּכַתִּיב**, (במדבר יז) **וְהִנֵּה תַחַל הַנֶּגֶף בְּעַם. וְכַתִּיב, וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהֱרֹן קַח אֶת הַמִּחְתָּה וְהוֹלֵךְ מִהֲרָה וְגו'** **וְכַתִּיב, וַתַּעֲצֹר הַמִּנְגֶּפֶת** הנה נלמד כאן גזרה שוה. **כְּתִיב הָבֵא מִהָר כָּתוּב כֵּאֵן וְהוֹלֵךְ מִהֲרָה אֵל הָעֵדָה וְכַתִּיב הֵתֶם וְכָתוּב שֵׁם מִהָרִי שְׁלֹשׁ סָאִים. מַה לְּהִלָּן קָרְבָן לְאַשְׁתִּזְבָּא אִף כֵּאֵן קָרְבָן לְאַשְׁתִּזְבָּא** כמו שאצל אהרן היתה הקטורת קרבן כדי להנצל מהמגפה, אף כאן בא הכתוב לרמוז שע"י העסק בפרשת הקרבנות מתכפרים עונותיו של אדם וניצול מהמקטרגים עליו.

אָמַר רְבִי פְּנִיחָם, זְמַנָּא חֲדָא הוּינָא אֲוִלִי בְּאַרְחָא וְעֲרַעִית בֵּיהּ בְּאַלְיָהוּ אמר רבי פנחס, פעם אחת הייתי הולך בדרך ופגשתי באלהו הנביא, **אֲמִינָא לִיָּהּ, לִימָא לִי מֵר מְלָה דְּמַעְלִי לְבַרְיִתָּא** אמרתי לו, יאמר לי אדוני דבר המועיל לבריות, **אָמַר לִיָּהּ, קְיִים גְּזֹר קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא** אמר לי, ברית כרת הקב"ה **וְעֲאֵלוּ קַמִּיהּ כָּל אֲלִין מְלֶאכֶיָּא דְּמִמְנָן לְאַדְכָּרָא חוּבֵי דְּבַר נֶשׁ** ונכנסו לפניו כל המלאכים הממונים להזכיר עוונות בני אדם ולקטרג עליהם, ואמר להם הקב"ה, **דִּי בְּעֲדָנָא דִּידְכֶרֶזֶן בְּנִי אֲנָשָׁא**

קָרַבְנֵיָא דְמִנֵּי מֹשֶׁה שׁבּוּמָן שׁיזכִּירוּ וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי אָדָם אֵת הַקֶּרְבָּנוֹת שְׂעוּה מֹשֶׁה בַּתּוֹרָה
 וְשׂוּי לְבִיָּה וְרַעוּתִיָּה בְּחֹו, וְשֵׁם הָאָדָם לְבוּ וּרְצוֹנוּ לְכוּיָן בְּהֵם, דְּבַלְּהוּ
 יְדַבְּרוּן לִיָּה לְטַב שְׁכַל הַמְקַטְרָגִים יִזְכִּירוּ אַז אֹתוֹ לְטוֹב וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים.

וְעוֹד וְעוֹד אָמַר לִי אֱלֹהֵי הַנְּבִיא בְּעֵדְנָא דִּיעֲרַע מוֹתְנָא בְּבִנֵּי אֲנָשָׁא כִּי
 בּוּמָן שְׁתַּקְרָה מַגְפָּה בְּבִנֵּי אָדָם ח"ו, קַיִּמָּא אֲתַגִּיד וְכָרוּזָא אַעֲבַר עַל
 כָּל חֵילָא דְשִׁמְיָא בְּרִית כֶּרֶת הַקְּב"ה וְכָרוּז עֵבֶר בֵּין כָּל צַבָּא הַשְּׁמַיִם כְּדִי שִׁידְעוּ זֹאת
 גַּם מִלֵּאבֵי חַבְלָה דְּאִי יִיעֲלוּן בְּנוֹהֵי בְּאַרְעָא בְּבִתֵּי בְּנִסְיוֹת וּבְבִתֵּי
 מְדַרְשׁוֹת וַיִּמְרוּן בְּרַעוּת נַפְשָׁא וְלִפָּא עֲנִינָא דְקַטְרַת בּוּסְמִין
 דְּהוּוּ לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, דִּיתַפְּטַל מוֹתְנָא מְנִיָּהוּ שֵׁאֵם יִכְנַסוּ בְּנֵי שַׁל הַמְקוּם
 ב"ה שְׁבֵאֲרַץ הַתַּחְתּוֹנָה בְּבִתֵּי כְּנַסְיוֹת וּבְבִתֵּי מְדַרְשׁוֹת, וַיֹּאמְרוּ בְּרַצוֹן הַנֶּפֶשׁ וְהַלֵּב עֲנִינֵי קַטּוֹרַת
 הַסְּמִים שֶׁהִקְטִירוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בּוּמָן שְׁבִית הַמְקֻדָּשׁ הִיָּה קַיִּים, עִי"ז תַּתְּבַטֵּל הַמַּגְפָּה מֵהֵם.